

yûbiyyîn ve'l-Memâlik, Beyrut, ts. (Dârü'n-Nehdati'l-Arabiyye), s. 9-79; Muhammed Zağlûl Selâm, *el-Edeb fi'l-ʿaşri'l-Eyyûbî*, İskenderiye 1990; Âdil Necm Abv, "el-Medrese fi'l-ʿimâreti'l-Eyyûbiyye fi Süriyâ", *el-Havliyyâtü'l-eşeriyyetü'l-Arabiyyetü's-Süriye*, XIV/1-2, Dimaşk 1974, s. 75-99; Nâzım Reşid, "en-Neşâtü'l-ilmî ve'l-edebî fi ʿahdi'l-üsreti'l-Eyyûbiyye", *Âdâbü'r-râfideyn*, VIII, Musul 1977, s. 443-477; S. D. Goitein, "Urban housing in Fatimid and Ayyubid Times", *St.I, XLVII* (1978), s. 5-23; Selâhaddin el-Buhayrî, "Divânü'l-Ceyş fi'd-devleti'l-Eyyûbiyye", *el-Meusiümüş-şekâft* (1976-1977), Kahire 1978, s. 169-190; Mahmûd Yâsin et-Tikritî, "el-Eyyûbiyyîn fi'l-Yemen: târihuhümü's-siyâsi min (569-626 h./1174-1226 m.)", *Âdâbü'r-râfideyn*, XII, Musul 1980, s. 113-152; Angelika Hartmann, "al-Malik al-Manşûr (gest 617/1220), ein ayyûbidischer Regent und Geschichtsschreiber", *ZDMG*, CXXXVI/3 (1986), s. 571-606; Reşid Abdullâh el-Cümeylî, "el-ʿAlâkâtü's-siyâsiyye beyne'l-Eyyûbiyyîn ve'l-Muvahhidîn fi'l-Mağribi'l-ağşâ 567-589/1171-1193", *Mûʿerrihu'l-Arabî*, XXXV, Bağdad 1988, s. 159-178; C. H. Becker, "Eyyûbîler", *İA*, IV, 424-429; R. S. Humphreys, "Ayyubids", *Elr.*, III, 164-167.

RAMAZAN ŞEŞEN

III. SANAT

Eyyûbî sanatı, İslâm sanatının yeni-den gelişmeye başladığı ve daha önce denenmemiş usullerle yeni bina tiplerinin ortaya çıktığı devrin başlangıcında önemli bir merhale teşkil eder; özellikle Mısır'ın sanat geleneklerine temel oluşturmuştur. Bu sanat, Mısır'daki Fâtımî anlayışından farklı biçimde köken itibarıyla bağlı olduğu Suriye anlayışını devam ettirerek gelişmiş ve gelişme süre-

ci içerisinde en fazla bölgedeki Selçuklu sanatının en önemli temsilcisi olan Zengî sanatından etkilenmiştir. Bundan dolayı Eyyûbîler'in Mısır İslâm sanatı için tam anlamıyla bir yeniden doğuşu temsil ettikleri söylenebilir; Suriye sanatını ise takipçisi oldukları Zengîler'le birlikte önemli ölçüde yönlendirmişlerdir. Böylece Mısır'da temeli atılan sanat, daha sonra iktidara gelen Memlûkler döneminde ilerleme gösterip Mısır ve Suriye'de, buralara Eyyûbîler öncesinde hâkim olan Fâtımî ve diğer Arap soylu devletlerin sanat anlayışlarından farklı, tamamen Türk sanat geleneğinin takipçisi bir sanatın doğmasına zemin hazırlamıştır. Aynı zamanda bu sanat bölgeye, Mısır'ın ötesinde kalan Mağrib'in Mâlikî ve Fâtımîler'in Şii İsmâilî anlayışlarına karşılık olarak Şâfiî ve Hanefî mezheplerinin görüşlerine uygun düşen yeni bir anlayış getirmiştir.

Eyyûbî sanatı müslümanların tarihteki en zor günlerini yaşadığı, iç ve dış tehditlerin İslâm âlemini temelinden sarstığı bir devrin sanatıdır. Sünnî olan Eyyûbî hükümdarları, Nûreddin Zengî'nin yolunu takip ederek bir taraftan Haçlı saldırılarına ve hıristiyan işgaline karşı durmaya çalışırken diğer taraftan kendi topraklarında büyük bir güç haline gelmiş olan Şiîler'le ilmi sahada da mücadele etmişlerdir. Bundan dolayı Eyyûbî imar ve sanat faaliyetinde ilmi hususiyet önem kazanmış ve bu durum özellikle medrese mimarisinde kendini göstermiştir.

Mimari. Oldukça fazla sayıda örneğin günümüze intikal ettiği medreseler genellikle birbirini hatırlatan plan şemalarına sahiptirler; ancak Suriye'dekilerle çok az sayıda yapının ayakta kalabildiği Mısır'dakiler arasında belirli farklar göze çarpmaktadır. Suriye'deki medreselerin çoğunlukla tek eyvanlı olmasına ve kible tarafında yer alan mescid kısmıyla irtibatlı bir türbeye sahip bulunmasına karşılık Mısır'daki örneklerin birbirine bakan çifte eyvanlı tipte oldukları ve türbelerin de ayrı binalar halinde inşa edildiği görülmektedir. Daha sonra Memlûklü mimarisinde de uygulanan bu düzenlemenin sebebi medreselerin Mısır'da iki veya dört mezhep, Suriye'de ise genellikle bir tek mezhep için yapılmış olmasıdır. Bu ilmi faaliyet çerçevesinde medreseler kadar önem taşıyan dârülhadisler de Eyyûbî mimarisinin başlıca eserleri arasında yer alır. Sünnî akaidini ve hadis çalışmalarını tesirli hale getir-

meye yönelik faaliyetler için mekân teşkil eden bu kurumlar da plan ve teşkilât itibarıyla medreselere paralel mimari özelliklere sahiptir. En önemli Eyyûbî mimari eserleri şunlardır:

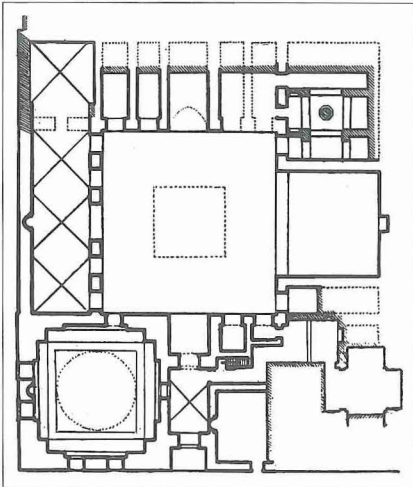
Ebü'l-Fevâris Medresesi. Maarretünnu'mân'da 595 (1198-99) yılında Ebü'l-Fevâris Necâ b. Abdülkerîm tarafından Şâfiî fıkhnın okutulması için yaptırılmıştır. Kubbeli bir eyvan şeklinde olan giriş dikdörtgen bir avluya açılır. Kible tarafındaki mescid orta kısımda pandantiflerle geçilen bir kubbe, yan kısımlarda da tonozlarla örtülüdür. Batıdaki eyvanı ortadan kalkmış bulunan binanın kuzey doğusunda bir türbe, kuzeyinde de molala odaları yer almaktadır.

Zâhiriyye Medresesi. Halep'te el-Melikü'z-Zâhir Gâzî tarafından yapımı başlatılan ve onun ölümünden sonra 616 (1219-20) yılında bitirilen medrese, aynı plan özelliklerine sahip bir bina olmasına rağmen üç kubbeli mescidi ve doğudaki büyük eyvandan başka kuzeyinde iki küçük eyvanın ortasında yer alan giriş eyvanının bulunmasıyla farklı bir durum arzeder. Ayrıca mescidin batısındaki salon da farklı bir mimari bölüm oluşturmaktadır.

Rûkniyye Medresesi. Şam'da I. el-Melikü'l-Âdil'in anne bir kardeşi Feleküddin Süleyman'ın âzatlısı Rûkneddin Menküferîş el-Felekî tarafından 624 (1227) yılında yaptırılmış olan medrese değişik özellikler göstermektedir. Plan itibarıyla diğer medreselere yaklaşımla birlikte kible tarafında bulunan mescidle doğudaki türbenin açıldığı avlunun tromplar üstünde yükselen bir kubbe ile örtülü olması dikkat çekicidir. Bu kubbeli mekânın etrafında tonoz örtülü dehlizler bulunmakta, mescidin de tonozla örtülü olduğu görülmektedir.

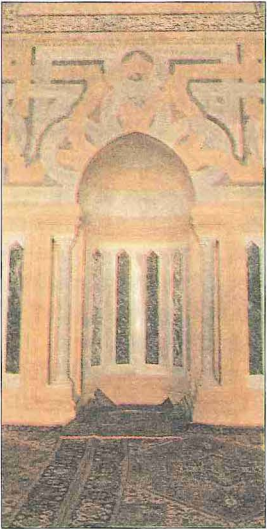
el-Melikü's-Sâlih Necmeddin Eyyûb Medrese ve Türbesi. Mısır'daki Eyyûbî eserlerinin en önde gelenlerinden olan ve tarihî kayıtlarda uzun uzun ihtişamından söz edilen el-Melikü's-Sâlih Necmeddin Eyyûb Medresesi (el-Medresetü's-Sâlihiyye), büyük ölçüde tahribat geçirmesine rağmen bugün de Kahire'nin en önemli tarihî binalarından birini oluşturmaktadır. Eski Fâtımî dârülimlileriyle Memlûk medrese ve bîmâristanları arasında bir geçiş merhalesi niteliğindedir. Belgelere göre 640-641 (1242-1243) yıllarında Fâtımîler'in el-Kasrû'l-kebir eş-Şarkî'nin yerinde çift eyvanlı, karşılıklı iki benzer blok halinde inşa edilmiştir. Bu teşkilât biçimiyle medresenin dört Sünnî

Eyyûbî medreselerinin genel özelliklerini gösteren Şam'daki Adiliyye Medresesi'nin planı

mezhebe göre eğitim vermek üzere planlandığı bilinmektedir. Güneydeki blokun batı cephesiyle kuzeydeki blokun tamamı ayakta kalmış, diğer kısımlar yok olmuştur. Mevcut blokun kuzeybatı ve güneydoğusunda bulunan eyvanlar tonoz örtülüdür. Bu eyvanların açıldığı dörtlük avlunun iki yanında da revaklarla bunların arkasında odaların yer aldığı tesbit edilmektedir. Binanın bütün dış cephesiyle her iki bölümün girişlerinin bağlandığı ana girişi teşkil eden Hâretü's-Sâlih adıyla bilinen geçidin üstünde bulunan tuğla minare Mısır İslâm mimarisini için önemli bir örnektir. Cephenin mimarisi ve girişin tezyinatı, Fâtîmî ve Memlûk cephe teşkilâtları arasında tam bir geçiş sergilemekte ve gelecekteki Memlûk cephe düzenlemesine ışık tutmaktadır. Dirsekli bir koridorla medresenin avlusuna bağlanan el-Melikü's-Sâlih Necmeddin Eyyüb'un türbesi de yine en önemli Eyyübî eserlerinden biridir. Sultan el-Melikü's-Sâlih'in ölümünden sonra Şecerüddür tarafından 647-648 (1249-1250) yıllarında yaptırılan türbe kare planlı olup sekizgen kasnak üzerinde yükselen sivri ve yüksek bir kubbe ile örtülüdür; içerde kubbeye geçiş mukarnaslı pandantiflerle sağlanmıştır.

İmam Şâfiî Türbesi (Kubbetü'l-İmâm eş-Şâfiî). Bugün Kahire'de en önemli Eyyübî eserleri arasında yer alan türbe mânevî değerinin yanı sıra mimari özellikleri açısından da büyük önem taşımaktadır. Fâtîmî ve Memlûk türbeleri içinde bir merhale teşkil eden yapının diğer Eyyübî türbelerinin birçoğu gibi bir medreseyle irtibatlı olduğu tarihî kayıtlardan öğrenilmektedir. Kaynaklar, Selâhaddin-i

Eyyübîler'in önemli eserlerinden biri olan Firdevs Medresesi'nin mihrabı - Halep / Suriye

Eyyübîler devrine ait olan Halep Kalesi'nin giriş kısmı - Suriye

Eyyübî'nin emriyle 575 (1179-80) yılında İmam Şâfiî'nin mezarının yanına Şâfiî mezhebi için bir medresenin yapıldığından, üç yıl sonra da türbenin inşasından bahsetmektedir. Halen mevcut olan türbe son şeklini 608 (1211-12) yılında almış ve daha sonra el-Melikü'l-Kâmil Muhammed ile annesi de buraya defnedilmiştir. Ayrıca Selâhaddin-i Eyyübî'nin oğlu el-Melikü'l-Azîz Osman ve annesi Şemse'nin de buraya gömüldükleri söylenmektedir. Zaman içinde önemli onarım ve değişiklikler görmüş olan kare planlı bu büyük ve yüksek binanın üstü, ahşap pandantiflerle geçilen ahşap bir kubbeye örtülmüş ve kubbenin dış yüzü çiviyle ahşaba raptedilen yeşil çinilerle kaplanmıştır. Örtü sisteminin daha sonraki devirlerde yapılmış olması muhtemeldir (ayrıca bk. İMAM ŞÂFİİ TÜRBESİ).

Eyyübîler'in sivil mimari faaliyetleri arasında ayrıca çeşitli camilerde yaptıkları köklü onarımlarla inşa ettikleri minareler de bulunmaktadır. Bunlar arasında özellikle Mısır'daki 634 (1236-37) tarihli Seyyidînâ Hüseyin Camii Meşhedi minaresiyle Kuzey Suriye'deki 595 (1198-99) tarihli Maarretünnu'mân Ulucamii'nin minaresi sayılabilir.

Eyyübîler'in içinde bulunduğu şartların zorlamasıyla askerî mimariye büyük önem verdikleri gerek kaynaklardan gerekse mevcut örneklerden anlaşılmaktadır. Bu faaliyetler çerçevesinde Fâtîmîler devrinde tesis edilen kale ve surları onarıp genişlettikleri gibi birçok yerde de yeni inşaatlara girişmişlerdir. Bunlar arasında Kahire'nin ayrı bir yeri vardır. Devletin ilk kuruluş yıllarından başlayarak Kahire surlarında yapılan inşaat işlerinin dışında özellikle Selâhaddin-i Eyyübî ve el-Melikü'l-Kâmil Muhammed'in ilgi gösterdikleri Kahire Kalesi,

evler ve köşklerden oluşan aşağı kısım ve askerî garnizonun bulunduğu Kal'a-tülcabel adıyla bilinen yukarı kısımdan meydana gelen bir iskân merkezi haline getirilmiştir. Diğer kaleler arasında da en fazla Şam (Dımaşk), Basra ve Halep kalelerine önem verildiği görülmektedir. Bunlardan başka el-Melikü's-Sâlih Necmeddin Eyyüb'un Mısır'daki Ravza adasında bulunan sarayı ve bu adayı kuşatan surlar bugün mevcut olmamakla birlikte kaynaklarda verilen bilgiler çerçevesinde dikkat çekmektedir.

Mimari Tezyinat ve Küçük El Sanatları. Mimari eserlerin sayıca azlığı ve daha sonraki devirlerde geçirdikleri onarım ve değişiklikler sebebiyle orijinal hallerini kaybetmiş olmaları, iç ve dış mimari tezyinat hakkında kesin görüşler ileri sürmeyi güçleştirmektedir. Buna rağmen mevcut örneklerle dayanarak belli bir sonuca varmak mümkün olmaktadır. Özellikle dış cephelerin süslenmesinde sık ve derin nişlerle Fâtîmî geleneğinin devamı olan istiridye kabuğu motifinin kullanıldığı ve dış cephe tezyinatının ana hatlarıyla Memlûk cephe mimarisinin habercisi olduğu görülür. İç tezyinatı ise eski Fâtîmî anlayışına uygun bazı özelliklerin yaşatılmasının yanında daha çok Selçuklu tesirine bağlanan ve Anadolu, İran, Orta Asya Türk sanat çevreleriyle ilgisi bulunan alçı tezyinatla mukarnaslara ağırlık verilmiştir. Eyyübî mimari tezyinatının en önemli özelliklerinden biri, çok renkli mermer kakmalarla bezenmiş olan mihraplarıdır. Önceleri Suriye'de Zengî sanat muhitinde görülen bu tip mihrap süslemeleri Eyyübîler'den sonra Memlûk sanatında bütün cepheyi kaplamıştır. Mevcut örneklerin gösterdiğine göre iç tezyinata dahil olan bir başka eleman da özellikle kitâbe şeritlerini teşkil eden

EYYÜBİZÂDE MUSTAFA

Mustafâ b. Yûsuf b. Murâd
el-Mostârî el-Bosnevî
(ö. 1119/1707)

Müderris,
Mostar müftülerinden.

uzun dikdörtgen ahşap panolardır. Bu panolar frizler halinde, bilhassa türbelerin yüksek kısımlarında bir kuşak meydana getirir. Ahşap panoların ve alçı tezyinatın temelini geometrik ve geçmeli bitkisel motiflerin oluşturduğu görülmektedir. Bunların dışında daha çok türbe pencerelerinde rastlanan renkli camlar da dikkat çeken süsleme unsurlarındandır.

Eyyübî el sanatlarının günümüze kalan ürünleri arasında en önde gelenler ahşap ve madenî eserlerdir. Az sayıda örnek bulunmakla birlikte el sanatlarında da mimari tezyinatta görülen kendine has özelliklerle Zengî tesirinin ve mahallî anlayışların karışması söz konusudur. Ahşap sanatı sandukalar, kapı-pencere kanatları, dolaplar ve diğer bina içi teşhizat örnekleriyle temsil edilmekte ve bunlar arasında da özellikle İmam Şâfiî'nin 574 (1178-79) tarihli sandukası ile yine aynı türbede bulunan diğer ahşap eşya ve Halep'teki Zengîler'e ait Hallâviyye Medresesi'nin 595 (1198-99) tarihli ahşap mihrabı büyük değer taşımaktadır. Aynı şekilde el-Melikü's-Sâlih Necmeddin Eyyüb'un türbesindeki bir çift kapı kanadı ile diğer ahşap eşya da en önemli örnekler arasında yer almaktadır.

BİBLİYOGRAFYA:

J. Sauvaget — M. Ecorchard, *Les Monuments ayyubides de Damas*, Beirut 1938-50; Suâd Mâhir Muhammed, *Mesâcidü Mısr ve evliyâ'ü-he's-şâlihin*, Kahire 1971-76, I, 21-22, 27, 379; II, 150-157; R. S. Humphreys, *From Saladin to the Mongols: The Ayyubids of Damascus 1193-1260*, New York 1977; K. A. C. Creswell, *The Muslim Architecture of Egypt*, New York 1978, s. 1-103; G. Mitchell, *Architecture of the Islamic World*, London 1984, tür.yer.; P. M. Holt, *The Age of the Crusades*, Essex 1986, s. 46-82; J. Hoag, *Islam*, Stuttgart 1986, s. 79-93; E. Baer, *Ayyubid Metalwork with Christian Images*, Leiden 1989; M. Lauffrey, "Un Madrasa ayyubide de la Syrie du nord", *Annales archéologiques de Syrie*, III/1-2, Şam 1953, s. 49-66; A. Abel, "La Citadelle ayyubide de Bosra Eski Cham", a.e., VI (1956), s. 95-138; J. Sourdel-Thomine, "Les anciens lieux de pèlerinage damascain d'après les sources arabes", *Bulletin d'études de Damascus*, XIV/4, Şam 1959, s. 65-85; Âdil Necm Abv, "el-Medrese fi'l-'imâreti'l-Eyyûbiyye fi Süriyâ", *el-Havliyyâtü'l-eşeriyetü'l-'Arabîyyetü's-Süriyye*, XXIV/1-2, Dimaşk 1974, s. 75-99; S. D. Goitein, "Urban Housing in Fatimid and Ayyubid Times", *St.I*, XLVII (1978), s. 5-25; R. Ellenblum, "Who Built Qalat al Subayba", *Dumbarton Oaks Papers*, XLIII, Washington 1981, s. 103-112; R. Amitai, "Notes on the Ayyubid Inscriptions at al-Subayba Qalat Nimrud", a.e., s. 113-119; J. Feeneu, "Fortress on the Mountain", *Aramco World*, XLIV/2, Washington 1993, s. 32-39.

A. ENGİN BEKSAÇ

1061 (1651) yılında Bosna-Hersek'in Mostar kasabasında doğdu. Memleketinde Şeyh Yuyo İakabıyla meşhur oldu. Osmanlı ilim muhitinde Mustafa-yı Mostârî diye tanındı. İlk öğrenimini Mostar'da yaptı. Babası Yûsuf Efendi'den ve memleketinin diğer âlimlerinden ders aldı. 1088 (1677) yılında İstanbul'a gitti, Sahn-ı Semân Medresesi'nde dört yıl yüksek tahsil gördü. Hocaları arasında Molla Sâlih, Tireli Karabekir ve Arapzâde gibi devrin ileri gelen âlimleri de vardı. Mezun olup mülâzemetini tamamladıktan sonra müderris oldu. İstanbul'daki bazı medreselerde ders okuttu, ayrıca dönemin devlet adamlarından Abdurrahman Paşa'nın oğlu Abdullah'a dört yıl özel hocalık yaptı; bir eserini de bu seçkin öğrencisi için yazdı. İstanbul'da kaldığı on beş yıl içinde diğer ilmî çalışmaları yanında altmış kadar kitabı kendisi için istinsah etti. İlk on eserini de İstanbul'da yazan Eyyübîzâde bütün bu çalışmalarıyla Osmanlı ilim muhitinde takdir ve itibar gördü. Osmanlı âlimlerinden Cârullah Veliyyüddin Efendi onu medrese arkadaşı olarak anmıştır (*Keş-fü'z-zunûn*, II, 1657).

1104 (1692) yılında Mostar Müftüsü Hasan Efendi vefat edince Mostar halkı Eyyübîzâde'yi müftü seçti ve Mostar'a davet etti. Bu davet üzerine kendisini alıkoymak isteyen dostlarına, "Ben Hersek tarafından rahmet kokusu alıyorum" diyerek memleketine döndü. Mostar'da müftülük görevi yanında Karagöz Bey Medresesi ve diğer medreselerde ders verdi. Böylece hayatının son on beş yılını memleketinde geçiren Eyyübîzâde ilmî ve sosyal alandaki verimli çalışmalarını Mostar'da yapmış ve eserlerinin çoğunu orada yazmıştır.

Eyyübîzâde 15 Rebiülâhîr 1119 (16 Temmuz 1707) tarihinde vefat etti. Ölümüyle ilgili olarak bazı kaynaklarda yer alan 1110 (1698) tarihi doğru değildir. Mostar'daki Müslümanlar Mezarlığı'nda bulunan kabri halkın ziyaretgâhı olmuştur; bu ilgi günümüzde de devam etmektedir. 1247'de (1831) Ali Paşa Rızvanbegoviç tarafından mezarının üzerine bir

türbe yaptırılmıştır. Hayatı, şahsiyeti ve faaliyetlerine dair kaynaklarda farklı bilgi ve nakillere rastlandığı gibi halk arasında da hakkında çeşitli rivayetler bulunmaktadır. Onun eğitim ve öğretim konusunda yaptığı çalışmalar sayesinde Mostar bölgesinin en tanınmış kültür ve eğitim merkezi olmuştur. Ölümünden sonra da şehirde ilmî silsilesi kendisine bağlanan birçok ilim adamı yetiştirmiştir. Eyyübîzâde Mostar'da kendi kitaplarıyla bir vakıf kütüphanesi kurmuş, fakat son zamanlarda buradaki kitaplar dağıtılarak bir kısmı Saraybosna, Zagreb ve Bratislava gibi çeşitli yerlerdeki kütüphanelere taşınmıştır.

Bursalı Mehmed Tâhir, Eyyübîzâde'nin biyografisini kayınbiraderi ve öğrencisi olan Opiyaç İbrâhim b. İsmâil el-Mostârî'nin *Menâkıbü'l-fâzıl el-muḥaḥḳḳ Muṣṭafâ b. Yûsuf el-Mostârî* adlı eserinden (bk. Mehmed Handžić, *el-Cevherü'l-esnâ*, s. 30) naklen ve "Mustafa-yı Mostârî" başlığıyla verir. Mehmed Handžić de *el-Cevherü'l-esnâ* isimli eserinde onun biyografisini Opiyaç İbrâhim Efendi'nin adı geçen eserinden istifade ederek yazmıştır.

Eserleri. Eyyübîzâde Mustafa Efendi çoğu şerh ve hâşiye mahiyetinde olmak üzere çeşitli alanlarda çok sayıda eser yazmıştır. A) Felsefe ve Kelâm. 1. *Şerḥu İşâgü'ci* (İstanbul 1316). Esîrüddin el-Ebherî'nin klasik mantığa dair *İşâgü'ci* adlı eserinin şerhidir. Müellifin bugüne kadar basılmış olan tek eseri budur. 2. *Hâşiye 'ale'l-Fevâ'idü'l-Fenâriyye*. Molla Fenârî'nin *İşâgü'ci*'yi şerheden *el-Fevâ'idü'l-Fenâriyye* adlı eseri üzerine yazılmış notlardır. Yazma bir nüshası Zagreb'de Hırvat İlimler ve Sanatlar Akademisi Şarkiyat Enstitüsü'nde bulunmaktadır (Orientalni Zavot Hrvatske Akademije Znanosti Umjetnosti, nr. 198). 3. *eş-Şerḥu'l-cedîd 'ale's-Şemsîyye fi'l-manṭık*. Necmeddin el-Kâtibî'nin *eş-Şemsîyye* adlı eserinin yeni bir şerhidir. Süleymaniye (Lâleli, nr. 2662) ve Saraybosna'da Gazi Hüsrev Bey (nr. 793) kütüphanelerinde birer nüshası mevcuttur. 4. *Tavziḥu'l-manṭık ve'l-keḷâm*. Teftâzânî'nin *Tehzîbü'l-manṭık ve'l-keḷâm* adlı eserinin şerhidir. Eyyübîzâde'nin 1118'de (1706) yazdığı bu eser onun son telifi olup müellif nüshası Saraybosna Şarkiyat Enstitüsü'ndedir (Orientalni Institut u Sarajevu, nr. 4668). 5. *Ḥulâṣatü'l-âdâb*. Öğrenci iken yazdığı bir eser olup Saraybosna'da Gazi Hüsrev Bey Kü-